

*Софія Кобельник,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

Науковий керівник: **Наталія Олексюк,**
*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПЛИВУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ МОЛОДІ

Постановка проблеми. Сучасна молодь є однією з ключових складових суспільства, яка має значний вплив на його розвиток та майбутнє. У зв'язку з цим, активна участь молоді в громадському житті та питання впливу громадських організацій на соціалізацію тієї ж молоді стає надзвичайно актуальним для обговорення. На жаль, в Україні виникає невіршених питань, які гальмують процес соціалізації молоді та знижують її активність у громадських організаціях. Громадські організації є важливим інструментом соціалізації молоді, які допомагають їм розвиватися та навчатися соціальної взаємодії з оточуючим світом.

Звідси очевидно, що громадські організації можуть відігравати важливу роль у соціалізації молоді. Соціалізація включає в себе процес передачі соціальних норм, цінностей, традицій та навичок, які допомагають індивідуалізуватись та інтегруватись в соціальну спільноту. В Україні таким переломним моментом, який призвів до соціальних перетворень стало набуття Україною незалежності [4, с. 10].

Метою дослідження наукової проблеми є висвітлення актуальних питань впливу громадських організацій на соціалізацію молоді. Для досягнення цієї мети ми звернемо увагу на такі питання, як відсутність інтересу молоді до громадської діяльності, бюрократичні перешкоди, недостатній рівень кваліфікації керівників громадських організацій та проблема фінансування. Крім того, у публікації будуть запропоновані шляхи вирішення цих проблем та підвищення рівня участі молоді в

громадському житті.

Виклад основного матеріалу. Молодь відіграє важливу роль у державотворенні, так як вона є ключовим фактором в розвитку країни та формуванні суспільства, а також є носієм ідей та інновацій, що забезпечує його прогрес та розвиток. Однією із головних ролей молоді в державотворенні її участь у політичному житті країни, так як молодь може бути представлена у парламенті та інших політичних інституціях, які здійснюють владу. Їх участь може забезпечити нові погляди на рішення, які приймаються, та сприяти більш демократичному та відкритому суспільству. При цьому, молодь завжди була рушійною силою багатьох, як соціальних так і політичних змін, наш історичний досвід це яскраво показує, тільки з початком нашої незалежності наше суспільство підняло три революції, рушійною силою яких була саме молодь (Студентська революція на граніті, Помаранчева революція, Революція Гідності), кожна з цих революцій була кроком нашого суспільства до ще більшого усвідомлення та переоцінення цінностей, як окремої нації. Кожна революція дає нам якийсь новий напрямок розвитку, і найбільше в напрямку розвитку, соціалізації та переоцінки цінностей рухається молодь, яка формує культуру нашої нації її модель поведінки не лише у внутрішньо державному аспекті а й на світовій арені. Саме тому громадські організації є дуже важливим та необхідним чинником соціалізації молоді та загалом суспільства, але також я вважаю що вони є дещо недооціненими в нашій державі [3].

До того ж молодь може бути активним учасником громадського життя та приймати участь у діяльності різних громадських організацій, які здійснюють важливі функції у суспільстві. Їхня участь може забезпечити більш ефективне виконання завдань цих організацій та сприяти розвитку суспільства в цілому. Разом з тим, молодь є головним джерелом кадрів у бізнесі, науці, культурі та інших галузях. Вони є носіями нових ідей, які можуть змінювати та покращувати життя людей, так як їх участь у вирішенні соціальних проблем, зокрема проблем бідності та безробіття, є дуже важливою для створення кращого майбутнього для всіх [2].

Переходячи безпосередньо до актуальних проблем соціалізації молоді у громадських організаціях, однією з актуальних проблем сучасного суспільного розвитку є формування молодого покоління, спроможного адекватно відповісти на всі виклики часу і активно

включитися в процес державотворення [1, с. 10]. На сьогоднішній день існують актуальні проблеми у соціалізації молоді у громадських організаціях. Виокремимо декілька з них. По-перше, відсутність інтересу до громадської діяльності, адже багато молодих людей не цікавляться громадською діяльністю через недостатню інформованість про можливості участі у ній, відсутність мотивації. Це одна з головних проблем, які перешкоджають участі молоді в державотворенні. Більшість молодих людей віддають перевагу розвагам та відпочинку замість участі у громадських заходах та ініціативах. Говорячи по причини цієї проблеми то на нашу думку, одна з причин відсутності інтересу – це недостатній розвиток культури громадської участі в школах та вищих навчальних закладах. Часто навчальні програми не містять достатньої кількості матеріалів про громадську діяльність та її важливість для суспільства. Крім того, молодь може відчувати відстань від політичного та громадського життя через відчуття безсилля та нездатності змінити щось. Також важливим фактором є недостатність інформації про можливості та ініціативи, які доступні для участі. Для вирішення цієї проблеми необхідно забезпечити доступність інформації та проводити активну пропаганду громадської діяльності серед молоді. Також важливо залучати молодь до участі в різних проектах та ініціативах, які можуть зацікавити їх та дати можливість відчути свою важливість в суспільстві. Наприклад, проведення громадських заходів, фестивалів та інших культурних подій може привернути увагу молоді та заохочувати їх до участі у громадських ініціативах. Також створення волонтерських організацій та проектів, які мають конкретні цілі та завдання, може стимулювати молодь до більшого інтересу та залучення [4].

По-друге, громадські організації можуть бути дуже бюрократичними та важкодоступними для молодих людей, які не мають досвіду в організації та управлінні проектами. Бюрократія може проявлятися у формі надмірної регламентації, складних процедур та процесів, а також непрозорих та заплутаних механізмів прийняття рішень. Одна з причин бюрократизації у громадських організаціях полягає в тому, що вони можуть бути підпорядковані різними структурами влади та інтересами. Це може привести до затягування процесу прийняття рішень та ускладнити доступ до інформації. До того ж, деякі громадські організації можуть бути перевантажені різними формальними процедурами, що забирає багато

часу та ресурсів, що може зменшити їх здатність до ефективної роботи та залучення молоді. Для розв'язання проблеми бюрократизації у громадських організаціях необхідно проводити реформування системи прийняття рішень та спрощувати процедури. Також необхідно забезпечувати прозорість роботи громадських організацій та відкривати доступ до інформації про їх діяльність [4].

По-третє, громадські організації можуть спрощувати процедури участі молоді в їх проектах та ініціативах, забезпечувати доступність та зрозумілість інформації про них. Наприклад, впровадження онлайн-платформ для взаємодії та обміну інформацією може значно спростити процес співпраці молоді з громадськими організаціями. Проблемою у цьому аспекті виступає відсутність кваліфікованих керівників громадських організацій, так як молоді люди можуть не мати достатнього досвіду або знань, щоб ефективно керувати громадськими проектами, або вони можуть зіткнутися зі старшими колегами, які не бажають працювати з молодими людьми. Це одна з найбільш відчутних проблем, яка ускладнює діяльність цих організацій та може зменшувати їх вплив на суспільство. Незважаючи на те, що у громадських організаціях працюють волонтери, які мають певні знання та навички, вони можуть не мати достатнього досвіду та знань для ефективного керівництва проектами та ініціативами [3].

Причини відсутності кваліфікованих керівників у громадських організаціях є різні але одна із них це недостатній фінансовий ресурс, адже громадські організації зазвичай мають обмежені фінансові можливості, що ускладнює наймати кваліфікованих працівників. Окрім того, низька зарплата та відсутність соціальних гарантій може зменшувати привабливість такої роботи для професійних керівників.

Щоб вирішити проблему відсутності кваліфікованих керівників у громадських організаціях, необхідно залучати більше ресурсів та інвестувати у розвиток інфраструктури громадських організацій. Також можна залучати професійних керівників на базі добровільного згоди або відшкодуванням витрат. Важливо проводити розвиток громадських організацій, їх кадровий потенціал та навчати молодь управлінським навичкам. Необхідно сприяти створенню механізмів підтримки та співпраці між громадськими організаціями, що надасть можливість успішної реалізації сучасної молоді, а саме її соціалізації в складних

умовах, ведення військових дій в Україні.

Висновки. Загалом, актуальні проблеми соціалізації молоді у громадських організаціях включають в себе відсутність інтересу молоді до громадської діяльності, бюрократичність у громадських організаціях, відсутність кваліфікованих керівників та недостатню фінансову підтримку.

Для розв'язання цих проблем необхідно забезпечити привабливість та доступність громадської діяльності для молоді, спрощення процедур та скорочення бюрократичних перешкод, надання можливості для підвищення кваліфікації керівників та розвитку їх лідерських навичок, а також забезпечення достатньої фінансової підтримки з боку держави, місцевих бюджетів та приватних донорів.

Пропозиції щодо розв'язання цих проблем можуть включати розвиток інформаційних технологій та цифрових платформ для залучення молоді до громадської діяльності, створення спеціалізованих служб підтримки громадських організацій з питань юридичної допомоги, фінансового менеджменту та розвитку, а також надання фінансової підтримки за допомогою спеціальних грантових програм. Всі ці заходи можуть зміцнити роль молоді в державотворенні та сприяти ефективному розвитку громадських організацій як важливого чинника розвитку суспільства в цілому.

Список використаної літератури:

1. Деркач М. О. (2019). Формування громадського суспільства в Україні: стан, проблеми, перспективи. *Наукові записки НаУКМА*. Вип. 216. С. 83-91.
2. Порядок фінансування громадських організацій ветеранів. URL: https://legal100.org.ua/wpcontent/uploads/2018/09/2018_finansuvannya_GO.pdf (дата звернення 28.03.2023).
3. Рак В. В. (2018). Особливості соціалізації молоді в сучасних умовах. *Педагогіка і психологія*. Вип. 37. С. 48-55.
4. Сівчук П. І. Проблеми соціалізації молоді в умовах соціально-політичних трансформацій / П. І. Сівчук. *Матеріали Міжнародної науково-технічної конференції, «Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій» до 100 річчя з дня заснування НАН України та на*

вшанування пам'яті Івана Пулюя (100 річчя з дня смерті), 22-24 травня 2018. Т. : ТНТУ, 2018. С. 10-11. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/25520> (дата звернення 28.03.2023).

5. Шморгун А. В. (2019). Соціальні рухи в Україні як фактор громадянського суспільства. Східна Європа: історія, політика, культура. 42 с.

*Тетяна Лященко,
аспірант першого року навчання,
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова*

Науковий керівник: **Ренате Вайнола,**
*доктор педагогічних наук, професор
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова*

СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ТРАНСФЕР САМОВИЗНАЧЕННЯ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Постановка проблеми. У змісті Концепції Нової української школи нині особливого значення набуває положення про формування у здобувачів освіти системи загальнолюдських цінностей – морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність) [2].

Однією із ключових компетентностей здобувача освіти Нової української школи визначено соціальну компетентність. Зокрема, самовизначення особистості, її соціальна успішність, в першу чергу, ґрунтуються на стані вдосконалення потреб у безпечних міжособистісних зв'язках та соціальному комфорті; на умінні адаптуватися до наявних соціальних умов та можливості знаходження шляхів для здійснення самореалізації.

Виклад основного матеріалу. У Законі України «Про освіту» зазначено, що компетентність – це динамічна комбінація знань, способів